

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

URZĄD

DO SPRAW WYZNAŃ

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI 1950–1990

23–24 IV 2025 r.

Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego
ul. Marszałkowska 107, Warszawa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

10.00 – Otwarcie konferencji

Panel I: 10.20–12.10

■ 10.20–10.40

Ks. dr hab. Dominik Zamiatła, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Wydział Zakonny Urzędu ds. Wyznań*

■ 10.40–11.00

Dr hab. Ryszard Gryz, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), *Urząd ds. Wyznań wobec problematyki budownictwa sakralnego Kościoła katolickiego*

■ 11.00–11.20

Dr hab. Rafał Łatka, prof. UKSW (Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie), *Urząd ds. Wyznań a ocena postaw społeczno-politycznych hierarchii Kościoła katolickiego na przykładzie lat 80 XX wieku*

■ 11.20–11.40

Dr Przemysław Pazik (Uniwersytet Warszawski), *Urząd ds. Wyznań – twórca czy wykonawca polityki państwa wobec Kościoła katolickiego w okresie gomułkowskim (1956–1970)?*

■ 11.40–12.10 – Dyskusja

■ 12.10–12.30 – Przerwa kawowa

Panel II: 12.30–12.50

■ 12.30–12.50

Dr hab. Elżbieta Wojcieszek (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Poznaniu), *Główne kierunki działalności poznańskiego wydziału ds. wyznań w latach 1950–1990*

■ 12.50–13.10

Dr Zbigniew Stanuch (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Szczecinie), *Główne kierunki działalności administracji wyznaniowej w województwie szczecińskim w latach 1950–1990*

Dzień 1
23 IV 2025

- 13.10–13.30

Dr Krzysztof Andrzej Kierski (Instytut Pamięci Narodowej, Delegatura w Olsztynie), *Referat/Wydział ds. wyznań w Olsztynie w latach (1950–1989) – główne kierunki działalności*

- 13.30–13.50

Dr Joanna Kumor-Mielnik (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *Wpływ działań Urzędu ds. Wyznań w latach 1950–1990 na rozmieszczenie świątyń na obszarze diecezji lubelskiej*

- 13.50–14.20 – Dyskusja

- 14.20–15.00 – Przerwa

Panel III: 15.00–16.20

- 15.00–15.20

Dr Daniel Gucewicz (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Gdańsku), *Ateistyczni neofici? Referenci wyznaniowi w województwie gdańskim 1950–1957*

- 15.20–15.40

Dr hab. Bogusław Wójcik (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Rzeszowie), *Działalność powiatowych i miejskich referatów do spraw wyznań w województwie rzeszowskim w latach 1950–1957*

- 15.40–16.00

Prof. dr hab. Mirosław Golon (Instytut Pamięci Narodowej, Delegatura w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Apogeum walki komunistów z kościołem „w terenie” – perspektywa wojewódzka. Wydział ds. Wyznań przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w latach 1950–1956*

- 16.00–16.20 – Dyskusja

- 16.20–16.40 – Przerwa kawowa

■ 16.40–18.00

Prezentacja publikacji: *Urząd ds. Wyznań. Struktury – działalność – ludzie, tom 5: Kadry*, red. Rafał Łatka, Warszawa 2025.

– **Dr hab. Ryszard Gryz**,

prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

– **Dr hab. Rafał Łatka**, prof. UKSW

(Instytut Pamięci Narodowej)

– **Dr hab. Bogusław Wójcik**

(Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Rzeszowie)

– **Dr Daniel Gucewicz**

(Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Gdańsku)

Panel IV: 10.00–11.20

■ 10.00–10.20

Dr hab. Konrad Białecki, prof. UAM (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Poznaniu), *Urząd ds. Wyznań wobec KUL i ATK*

■ 10.20–10.40

Dr hab. Łucja Marek (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Krakowie), *Nadzór Urzędu ds. Wyznań nad kontrolą publikacji kościelnych*

■ 10.40–11.00

Dr Michał Zawisław (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *Wykorzystywanie środków Funduszu Kościelnego przez Urzędu ds. Wyznań w latach 1950–1990*

■ 10.40–11.20 – Dyskusja

■ 11.20–11.40 – Przerwa kawowa

Panel V: 11.40–13.00

■ 11.40–12.00

Ks. dr Paweł Kostrzewski (Instytut Wyższych Studiów Teologicznych w Częstochowie), *Rola Urzędu ds. Wyznań w obsadzaniu urzędów parafialnych*

Dzień 2
24 IV 2025

■ 12.00–12.20

Dr hab. Jarosław Durka, prof. UK (Uniwersytet Kaliski),
*Księża w opiniach pracowników Referatu i Wydziału ds.
Wyznań w Częstochowie*

■ 12.20–12.40

Dr Ariel Orzełek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej),
*Urząd ds. Wyznań wobec ugrupowań katolików koncesjono-
wanych (PAX, Znak, ChSS) w okresie rządów Władysława
Gomułki*

■ 12.40–13.00 – Dyskusja

■ 13.00–13.40 – Przerwa

Panel VI: 13.40–15.30

■ 13.40–14.00

Dr Ewelina Ślęzak (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział
w Łodzi), *Mniejszości wyznaniowe w Łodzi i województwie
łódzkim w polityce wydziałów ds. wyznań w latach 1945–1989*

■ 14.00–14.20

Mateusz Szłapka (Instytut Pamięci Narodowej, Delegatura
w Bydgoszczy), *Kościół nierymskokatolickie w działaniach
Urzędu ds. Wyznań w ostatniej dekadzie PRL*

■ 14.20–14.40

Dr Przemysław Misiołek (Muzeum Regionalne w Jasle im.
dr. Stanisława Kadyiego), *Urząd ds. Wyznań wobec Kościołów
greckokatolickiego i prawosławnego w południowo-wschodniej
Polsce*

■ 14.40–15.00

Dr hab. Katarzyna Krzysztofek-Strzała (Uniwersytet
Jagielloński), *Stosunek Urzędu ds. Wyznań wobec mniejszościo-
wych wspólnot religijnych w Krakowie – wybrane zagadnienia*

■ 15.00–15.30 – Dyskusja

■ 15.30–15.50 – Przerwa kawowa

Panel VII: 15.50–18.00

■ 15.50–16.10

Dr hab. Krzysztof Sychowicz (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Białymstoku), *Główne kierunki polityki wyznaniowej w województwach białostockim, łomżyńskim i suwalskim w latach 1975–1990*

■ 16.10–16.30

Dr hab. Leszek Zygnier, prof. PANS (Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie), *Wydział ds. Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Ostrołęce (1975–1988/1989)*

■ 16.30–16.50

Dr Krzysztof Busse (Instytut Pamięci Narodowej, *Delegatura w Radomiu*), *Działania administracji wyznaniowej wobec środowisk katolickich w województwie radomskim w latach 1975–1990*

■ 16.50–17.10

Dr Marek Strzała (Uniwersytet Jagielloński), *Projekt ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania w pracach Urzędu ds. Wyznań*

■ 17.10–17.30

Dr Sebastian Drabik, *Urząd do Spraw Wyznań w latach 1987–1990. Ostatni okres działalności administracji wyznaniowej w Polsce*

■ 17.30–18.00 – Dyskusja

■ 18.00 – Zamknięcie konferencji

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ